

Tillämpningsanvisningar avseende uttagande av avgifter i samband med insatser enligt socialtjänstlagen, hälso-och sjukvårdslagen och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning för 2020

Antagna av: SFLG/Socialchef 24 februari 2020
Ansvarig för uppdatering: EC Enheten för bistånd

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Fastställda avgifter för insatser beviljade enligt SoL (Socialtjänstlagen).....	4
2.1 Hemtjänst, omvårdnad och service.....	4
2.2 Trygghetslarm.....	4
2.3 Kost i särskilt boende.....	5
2.5 Korttidsplats/växelvård	5
2.6 Kost vid dagverksamhet för personer med demenssjukdom	5
2.7 Boendestöd	6
3. Fastställda avgifter för insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) Hemsjukvård	6
3.1 Registrerad mottagare av hemsjukvård.....	6
3.2 Ej registrerad mottagare av hemsjukvård	6
3.3 Utprovning av hjälpmedel.....	6
3.4 Insatser som avgiftsbefrias ”då insatserna ger ett mervärde och är till gagn för att personen ska kunna vara självständig” (KF 2013-10-24)	6
3.5 Avgiftsbefrielse i vissa fall vid palliativ vård.....	7
3.7 Frånvaro.....	7
4. Fastställda kostnader för kost m.m. i samband med insatser enligt LSS. Insatserna enligt LSS är avgiftsfria.....	7
4.1 Kostnaden för livsmedel och förbrukningsartiklar i gruppboende där alla måltider lagas gemensamt (LSS: § 9:9)	7
4.2 Avgift för kost vid korttidsvistelse utanför det egna hemmet (LSS § 9:6) – verkställt på kommunens korttidsboende eller vid avlastning i stödfamilj	8
4.3 Avgift för kost vid korttidsvistelse utanför det egna hemmet (LSS § 9:6) – verkställt i form av läger.....	9
4.4 Avgift för kost vid Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år i anslutning till skoldag samt under lov (LSS § 9:7).....	9
Ungdom över 18 år	10
4.6 Avgift för kost vid Daglig verksamhet (LSS § 9:10)	10
5 Andra typer av fastställda avgifter	11
5.1 Flyttstädning.....	11
5.2 Hyra av lokaler	11
5.3 Hyra av övernattningsrum.....	11
6. Högkostnadsskydd och Minimibelopp - viktiga begrepp.....	12
6.1 Högkostnadsskyddet	12
6.2 Minimibelopp för personer som är 61 år och äldre.	12
6.3 Minimibelopp för personer som är under 61 år	13
6.4 Ökning av minimibeloppet på grund av ökade matkostnader	13
6.5 Individuell prövning av minimibeloppet.....	14
6.6 Minskning av minimibeloppet	15
7. Bostadskostnader	15
7.1 Hyreslägenhet.....	15
7.2 Egen fastighet.....	16
7.3 Bostadsrätt	16
7.4 Dubbla boendekostnader	16
7.5 Delat boende i vård- och omsorgsboende eller annat särskilt boende	16
8. Beräkning av avgift och avgiftsunderlag	17
9. Frånvaro som ger avdrag på avgifter	19

9.1 Vård- och omsorgsboende.....	19
9.2 Ordinärt boende	19
10. Omräkning och rättelser av avgiftsbeslut.....	19
11. Beslut och överklagan	20

1. Inledning

Dessa tillämpningsanvisningar för avgifter inom Vård och omsorg och Funktionshinder- verksamheterna gäller från första (1) mars 2020. De berör personer som beviljats någon form av bistånd enligt:

- Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)
- Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS 1993:387)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Avgifterna är fastställda med stöd av 8 kap SoL, 19–21 §§ LSS, 2 kap. 6 § kommunallagen (självkostnadsprincipen) samt 2 kap. 3 § (likställighetsprincipen). Handläggningsrutinerna följer förvaltningslagen.

Riktlinjerna revideras årligen med stöd av:

- Socialstyrelsens meddelandeblad: *Uppgifter för beräkning av avgifter för äldre- och handikappomsorgen* som utges årligen.
- Vissa avgifter är knutna till andra årliga handlingar som t.ex. prisbasbeloppet, m.m.

2. Fastställda avgifter för insatser beviljade enligt SoL (Socialtjänstlagen)

2.1 Hemtjänst, omvårdnad och service

Avgift för hemtjänst/omvårdnad i ordinärt boende tas ut enligt timtaxa. För 2020 är avgiften 300 kr per utförd timma, avgift ska tas ut med 100% av det framräknade avgiftsutrymmet (se punkt 8).

Insatsen telefonservice är avgiftsfri.

Avgiftsbefrielse kan ske då hemtjänstinsatser påbörjas först i ett mycket sent skede vid vård vid livets slut (palliativ vård) enligt beslut SN 021023 § 105 Dnr: sn 020022. (se punkt 3.5)

Timtaxan följer årligen förändringar i prisbasbeloppet (basår 2012).

Avgift för omvårdnad och service i särskilt boende (vård och omsorgsboende) tas ut med 100 % av det framräknade avgiftsutrymmet (se punkt 8).

* Avgifterna för hemtjänst/omvårdnad och service ingår i högkostnadsskyddet (se punkt 6).

2.2 Trygghetslarm

Avgiften för trygghetslarm tas ut med 250 kr per månad under 2020. Kringkostnader för teknik som behövs för installation ingår i månadskostnaden. De som delar boende och har biståndet trygghetslarm delar kostnaden för larmet, 125 kr/person/månad.

* Avgiften följer årligen förändringar av prisbasbeloppet.

* Kostnaden ingår i högkostnadsskyddet för hemtjänst, omvårdnad och service.

2.3 Kost i särskilt boende

Avgift för samtliga måltider i vård- och omsorgsboende (kallat helkost) 2020 är 3 900 kr per månad, vilket motsvarar 130 kr/dag.

Medboende som har beslut om matdistribution betalar för helkost likt ovan.

För medboende som har matabonnemang enligt riktlinjer för parboende gäller samma priser som för person med biståndet vård- och omsorgsboende men med momspåslag. För helkost innebär det 4 368 kr per månad, vilket motsvarar 146 kr/dag. Medboende som inte ansökt eller beviljats några biståndsinsatser för egen del har inte rätt till några insatser i vård- och omsorgsboendet och omfattas inte av avgiftsreglerna enligt socialtjänstlagen.

* Uppräkning/omräkning av priserna sker årligen enligt SCB:s tabell konsumentprisindex (1980=100), "fastställda tal" med basen oktober 2010 (305,57).

* Helkost i särskilt boende ger förhöjt minimibelopp (se punkt 6.4).

* Avdrag vid frånvaro (se punkt 9)

2.4 Matdistribution

Avgift för matdistribution år 2020 är 62 kronor per portion samt 5 kronor i distributionsavgift per portion.

* Uppräkning av priserna sker årligen enligt SCB:s tabell konsumentprisindex (1980=100), "fastställda tal" med basen oktober 2010 (305,50).

* Matdistribution ger förhöjt minimibelopp (se punkt 6.4).

* Distributionsavgiften är en del av hemtjänsten och ingår därmed i högkostnadsskyddet för hemtjänst.

2.5 Korttidsplats/växelvård

Avgift för kost vid vistelse på korttidsplats motsvarar helkost vid särskilt boende, delat på 30 dagar. För 2020 är avgiften för kost på korttidsplats 130 kronor per dygn.

Avgift för omvårdnad och service vid vistelse på korttidsplats tas ut med högkostnadsskyddet (se punkt 6) delat på 30 dagar. För 2020 blir det som mest 71 kr per dygn.

* Avgift tas ut för påbörjat dygn.

* Avgiften för omvårdnad och service på korttidsplats ingår i högkostnadsskyddet för omvårdnad och service. Undantag: Barn och ungdomar upp till 20 år är avgiftsbefriade.

* Avgiften för kost på korttidsplats ger förhöjt minimibelopp. (se punkt 6:4)

* Avgift för växelvård och matdistribution tas ej ut samtidigt. Eventuell avgift för matdistribution tas bort då kostnaden sammanfaller med avgift för växelvård.

2.6 Kost vid dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Avgift för lunch i samband med dagverksamhet för demenssjuka tas ut med samma kostnad som för matdistribution (utan distributionsavgift), för 2020 är avgiften 62 kronor per måltid. Avgift för mellanmål (kaffe med bröd) grundas på konsumentverkets beräknade skäliga kostnader för livsmedel omräknat till kostnad per måltid (se tabell under punkt 4.1) för 2020 är kostnaden 10 kr per mellanmål.

- * Lunch på dagverksamhet för demenssjuka ger förhöjt minimibelopp (se punkt 6.4).
- * En årlig uppräknings/omräkning av lunchpriset sker med hjälp av prisbasbeloppet.

Insatsen dagverksamhet är avgiftsfri.

2.7 Boendestöd

Insatsen boendestöd är avgiftsfri.

3. Fastställda avgifter för insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) Hemsjukvård

Personer som får hemsjukvård ska enligt beslut i KF 2013-10-24 betala för detta enligt fastställd taxa från och med 1 mars 2014 (basår 2014). Uppräknings enligt prisbasbeloppet ska ske årligen avrundat till närmaste jämna 10-tal kronor. Alla avgifter för HSL-insatser inklusive rehab-insatser med hjälpmedelsutprovning etc. ingår i maxtaxan.

3.1 Registrerad mottagare av hemsjukvård

Registrerad mottagare av hemsjukvård betalar 320 kr/månad under 2020.

Undantag: Barn och ungdomar upp till 20 år är avgiftsbefriade. Ungdomar börjar betala från den månad de fyller 20 år.

3.2 Ej registrerad mottagare av hemsjukvård

För hembesök av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal hos personer som inte är registrerade som mottagare av hemsjukvård, tas en avgift ut med 160 kr/besök under 2020. Krävs mer än 2 besök samma månad utan att inskrivning sker, blir de följande besöken kostnadsfria. (Jämförbart med 320 kr/månad för inskriven person.)

3.3 Utprovning av hjälpmedel

Avgift tas ut med 160 kr per utprovningstillfälle upptill 320 kr/mån om personen ej är registrerad som mottagare av hemsjukvård. Även då utprovning av hjälpmedel sker på annan plats än i hemmet för att användas i det ordinarie boendet tas avgift om 160 kr per utprovningstillfälle upptill 320 kr/mån om personen ej är registrerad som mottagare av hemsjukvård. Avgift 160 kr innefattar bedömning, utprovning av hjälpmedel, uppföljning och om hjälpmedel vid återlämning hämtas av rehabpersonal.

3.4 Insatser som avgiftsbefrias ”då insatserna ger ett mervärde och är till gagn för att personen ska kunna vara självständig” (KF 2013-10-24)

- Personer i ordinärt boende med behov av hemsjukvård på grund av psykisk funktionsnedsättning med hemsjukvårdsinsatser av psykiatrisjuksköterska eller delegerad av psykiatrisjuksköterska. **Avgiftsbefrielsen gäller ej för HSL-insatser som har andra orsaker än den psykiska funktionsnedsättningen.**

- Besök där syftet är uppsökande exempelvis efter anmälan om behov från annan än den enskilde själv/anhörig där den enskilde själv inte är medveten om att anmälan är gjord.
- Då enskild saknar insikt i de allvarliga konsekvenser som utebliven hemsjukvårdsinsats skulle medföra. Den enskildes bristande insiktsförmåga om utebliven hemsjukvårdsinsats ska få uppenbara hälsorisker för att avgiftsbefrielse ska gälla.
- Insatser som förebygger fallrisk.
- Avgifter för egenvård uttages enligt hemtjänsttaxa.

Avgift tas inte ut för hembesök av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal då man är konsult för andra personalkategorier såsom vid utprovning av hjälpmedel för personalens arbetsmiljö och hembesök för instruera personal hur de ska använda sjukvårdsmaterial eller hjälpmedel samt vid vårdplanering i ordinärt boende. Avgift tas inte ut vid hemkörning/hämtning av hjälpmedel som inte kan transporteras av den enskilde själv eller anhörig på grund av hjälpmedlets art.

3.5 Avgiftsbefrielse i vissa fall vid palliativ vård

Avgiftsbefrielse kan även ske då HSL-insatser påbörjas först i ett mycket sent skede vid vård vid livets slut enligt samma princip som avgiftsbefrielse för insats enligt SoL (Hemtjänst) (SN 021023 § 105 Dnr: SN 020022).

3.6 Beslut om avgiftsbefrielse

Beslut om avgiftsbefrielse för den enskilde enligt ovanstående riktlinjer (kap. 3.4 -3.5) fattas enligt delegationslistan (lägstnivå enhetschef för Enheten för bistånd).

3.7 Frånvaro

Vid frånvaro 30 dagar eller mer görs avdrag med en månadsavgift per sammanhängande 30-dagarsperiod.

Påbörjad och avslutad insats under kalendermånad räknas i 30/delar av månadsavgiften.

4. Fastställda kostnader för kost m.m. i samband med insatser enligt LSS. Insatserna enligt LSS är avgiftsfria

4.1 Kostnaden för livsmedel och förbrukningsartiklar i gruppboende där alla måltider lagas gemensamt (LSS: § 9:9)

Livsmedelskostnaden är att se som en gemensam hushållskassa för kost som tillagas gemensamt i gruppboendet. Månadskostnaden är beräknad i enlighet med Konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader för livsmedel, utom lunch 5 dagar/vecka, för ett genomsnitt i åldrarna 18-60 år. För år 2020 blir den 2 175 kr per månad. Lunchen äts måndag till fredag på den dagliga verksamheten eller på närliggande träffpunkt. För

förbrukningsartiklar tas en avgift om 130 kr/månad ut, även denna summa är hämtad från *Konsumentverkets beräknade skäliga kostnader*. Varje boende på gruppboende betalar således in 2 305 kr/mån till den gemensamma hushållskassan. Socialförvaltningen sätter in motsvarande summor för personalens pedagogiska måltider

Avdrag från hushållskassan vid frånvaro från gruppboendet

Månadskostnaden för livsmedel 2 175 kr delat på 4,3 veckor per månad ger en kostnad för livsmedel på 506 kr per vecka. Enligt socialstyrelsens meddelandeblad 9/02 bör utgångspunkten för hur matkostnaden fördelas över de olika måltiderna vara: Frukost 20 %, Lunch 30 %, Mellanmål 10 %, Middag/huvudmål 40 %. Huvudmålet hos oss är dock det mål som äts mitt på dagen och då kan beräkning se ut så här:

Livsmedelskostnader	Må	Ti	On	To	Fr	Lö	Sö	Summa
Frukost 20 %	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	140 kr
Lunch 40 %, huvudmål	-	-	-	-	-	39,50	39,50	79 kr
Mellanmål 10 %	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	70 kr
Kvällsmat 30 %	31,00	31,00	31,00	31,00	31,00	31,00	31,00	217 kr
Dygnskostnad	61,00	61,00	61,00	61,00	61,00	100,50	100,50	506 kr

Vid frånvaro från gruppboendet dras kostnaden för måltider av från hushållskassan nästkommande månad, under förutsättning att personalen senast dagen innan fått reda på att den boende ska vara borta och kunnat dra ned på tillagningen.

På motsvarande sätt ökas inbetalningen till hushållskassan för livsmedel om den boende äter fler måltider hemma än vad som ingår. T.ex. vid hemmadagar, sjukdom och helgdagar som inträffar måndag till fredag.

* Ny beräkning av hushållskostnader och omvandling till kostnad/måltid görs varje år med grund i *konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader för livsmedel och förbrukningsartiklar*.

Avvikelser:

Vid gruppboende där endast vissa måltider lagas gemensamt i den gemensamma lägenheten kan ovanstående tabell, med beräknade livsmedelskostnader per måltid, användas för att dela på matkostnaden.

Vid gruppboende med hemlevererad färdiglagad mat tas avgift ut som för helkost i särskilt boende (se punkt 2.3)

4.2 Avgift för kost vid korttidsvistelse utanför det egna hemmet (LSS § 9:6) – verkställt på kommunens korttidsboende eller vid avlastning i stödfamilj

Avgift för kost och förbrukningsartiklar tas ut som en kostnad per dygn beroende på vilken åldersgrupp barnet tillhör. Avgiften sätts utifrån *Konsumentverkets beräkningar för skäliga kostnader för livsmedel* samt 130 kr/mån för förbrukningsartiklar (hygienartiklar ingår inte). Följande summor gäller för 2020:

* Ålder	Månadskostnad	Alla måltider	Utan lunch
0-11 mån	1 000 kr/mån	33 kr/dygn	26 kr/dygn
1 år	1 080 kr/mån	36 kr/dygn	28 kr/dygn
2-5 år	1 350 kr/mån	45 kr/dygn	36 kr/dygn

6-9 år	1 910 kr/mån	64 kr/dygn	49 kr/dygn
10-13 år	2 360 kr/mån	79 kr/dygn	61 kr/dygn
14-17 år	2 820 kr/mån	94 kr/dygn	72 kr/dygn
Från 18 år	2 990 kr/mån	100 kr/dygn	77 kr/dygn

Under skoldagar äter barn och ungdomar lunch i skolan, vuxna äter lunch på den dagliga verksamheten. Under lov dagar och helger intas måltider på korttidsboende eller i stödfamilj, av det följer två olika dygnsavgifter.

* Ny beräkning av avgifter görs varje år med grund i Konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader för livsmedel och förbrukningsartiklar.

4.3 Avgift för kost vid korttidsvistelse utanför det egna hemmet (LSS § 9:6) – verkställt i form av läger

Samma avgift som under punkt 4.2.

4.4 Avgift för kost vid Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år i anslutning till skoldag samt under lov (LSS § 9:7)

Socialförvaltningen köper platser av fritidsgårdarna. Barn- och utbildningsnämnden fastställer årligen matkostnaderna och debiterar föräldrarna direkt.

4.5 Avgift från föräldrar för barn upp till 18 år avseende vård i familjehem eller i boende (LSS § 9:8)

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård i ett annat hem än det egna. Kommunen får i sådana fall erhålla underhållsbidrag för barnet (LSS 20 §). Då inget annat än underhållsbidrag nämns i lagen får inga ytterligare avgifter tas ut.

Det högsta belopp som kommunen kan kräva får inte vara högre än vad som motsvarar det högsta underhållsstödet (lagen om underhållsstöd 1996:1030), För 2020 är den summan 1 573 kronor per månad och per förälder till och med den månaden barnet fyller 11 år, 1 723 kronor per månad och per förälder till och med den månaden barnet fyller 15 år och 2 073 kronor per månad och per förälder upp till barnet fyller 18 år.

När barnet fyller 18 år upphör föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader.

Beräkning av föräldrars inkomst och grundavdrag regleras i lagen om underhållsstöd 25-27 §§. Beräkningsunderlag och beräknad ersättning meddelas respektive förälder.

En omräkning ska ske i juni varje år och respektive förälder ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet. Om försörjningsskyldigheten ändras för att fler eller färre barn ska försörjas, görs ny omräkning.

Ungdom över 18 år

När barnet fyller 18 år upphör föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader. Istället kan kommunen ta ut skäliga avgifter av de ungdomar som har hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek. Finns inga inkomster får ingen avgift tas ut.

Konsumentverkets beräkning av vad ungdomar med egen inkomst ska betala hemma, ska ligga till grund för avgiftsuttaget. För 2020 är den summan 5 160 kronor per månad.

4.6 Avgift för kost vid Daglig verksamhet (LSS § 9:10)

Lunch serveras på den dagliga verksamheten alternativt att deltagarna går till en träffpunkt och äter (måndag – fredag). Matkostnaden är densamma som för matdistribution, 62 kr per portion för 2020. Ingen distributionsavgift tas ut.

Avgift för mellanmål (kaffe med bröd) beräknas enligt konsumentverkets beräknade skäliga kostnader för livsmedel omräknat till kostnad per måltid (se tabell under punkt 4:1) för 2020 är kostnaden 10 kr per mellanmål.

- * En årlig uppräknings av priset på lunch sker årligen med hjälp av prisbasbeloppet.
- * Lunch ger förhöjt minimibelopp endast i de fall där personen även har avgifter för insatser som beviljats enligt socialtjänstlagen (se punkt 6.4).
- * Kostnad för mellanmål följer Konsumentverkets beräkning av skäliga kostnader för livsmedel.

5 Andra typer av fastställda avgifter

5.1 Flyttstädning

Flyttstädning i vård- och omsorgsboende/gruppboende när en boende flyttar eller avlidit, ombesörjs i första hand av närstående/god man/förvaltare. Om närstående/god man/förvaltare inte har möjlighet kan personalen utföra städningen till självkostnadspris. För år 2020 är självkostnadspriset 342 kr per timma.

5.2 Hyra av lokaler

Kommunstyrelsekontoret har genomfört en utredning (klar augusti 2013) kring samlingslokaler och hur bidragssystem till föreningsverksamhet etc. påverkas av uttag av hyra. Resultatet av utredningen har inte utmynnat i någon vägledning hur socialnämnden kan avgiftsbelägga uthyrning av lokaler. Det som gäller är att ingen hyra tas ut förutom uthyrning av övernattningsrum (se punkt 5.3) tills kommunfullmäktige (KF) fattar annat beslut.

5.3 Hyra av övernattningsrum

På vissa vård- och omsorgsboende finns rum som används av närstående. Hyran för dessa är 162 kr per natt för år 2020 (lakan och frukost ingår inte).

*Uppräkning/omräkning av kostnaden sker varje år med prisbasbeloppet.

6. Högkostnadsskydd och Minimibelopp - viktiga begrepp

I SoL kap. 8 regleras avgiftsberäkningen och socialstyrelsen ger årligen ut ett meddelandeblad, där årets uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen framgår. Flera av beloppen är knutna till prisbasbeloppet.

För år 2017 var prisbasbeloppet 44 800 kr

För år 2018 var prisbasbeloppet 45 500 kr

För år 2019 är prisbasbeloppet 46 500 kr

För år 2020 är prisbasbeloppet 47 300 kr

6.1 Högkostnadsskyddet

Avgiften för hemtjänst i ordinärt boende får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet, det så kallade högkostnadsskyddet. För år 2020 motsvarar det 2 125 kr per månad. Avgiften för omvårdnad och service i särskilt boende får högst uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. För 2020 motsvarar detta 2 125 kr per månad. Detta är de högsta kostnader en enskild kan ha för sina insatser i form av hemtjänst i ordinärt boende och omvårdnad och service i särskilt boende och därtill hörande kostnader, t.ex. trygghetslarm. Från och med 1 mars 2014 är det även avgift för kommunal hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvårdsavgiften ingår i maxtaxa-beloppet. I Gislaveds kommun är det ingen avgift för insatsen dagverksamhet, men väl för kost som serveras där. Avgift för kost ingår ej i maxtaxabeloppet.

6.2 Minimibelopp för personer som är 61 år och äldre.

Minimibelopp skall täcka den enskildes normala levnadskostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Boendekostnaden beräknas för sig. (Minimibeloppet + boendekostnad kallas förbehållsbelopp).

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. För 2020 motsvarar det 5 339 kr per månad.

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. För år 2020 motsvarar det 4 512 kr per månad.

* I de fall makar eller sambor inte har ett gemensamt boende beräknas minimibeloppet som två (2) ensamstående.

6.3 Minimibelopp för personer som är under 61 år

Yngre personer med funktionsnedsättning har ofta högre kostnader för livsmedel. De kan även ha större behov av medel för att möjliggöra bosättning och familjebildning och fler aktiviteter är naturliga för yngre personer. Gislaveds kommun följer rekommendationen att höja minimibeloppet generellt för dem som inte fyllt 61 år med 10 %. Ändring av minimibelopp görs samma månad man fyller 61 år.

Minimibeloppet för ensamboende för 2020 motsvarar 5 873 kr per månad

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sammanboende i äktenskapsliknande förhållanden blir 2020 motsvarande 4 963 kr per månad.

6.4 Ökning av minimibeloppet på grund av ökade matkostnader

Då färdig lunch levereras till boende i ordinärt boende (matdistribution) samt till dagverksamhet höjs minimibeloppet på grund av fördyrade kostnader för mat.

I minimibeloppet ingår kostnader för livsmedel, motsvarande konsumentverkets beräkning av skäliga kostnader för livsmedel med ett genomsnitt för män och kvinnor för åldersgruppen 61 år och äldre. Med detta beräkningssätt blir livsmedelskostnaden för 2020 motsvarande 2 490 kr per månad. Enligt konsumentverket fördelar sig kostnaderna för livsmedel enligt följande:

Frukost	20 %
Lunch	30 %
Mellanmål	10 %
Middag	40 %

Det som konsumentverket redovisar som middag avser huvudmålet och ska utgöra 40 % även om det serveras mitt på dagen som lunch. I minimibeloppet ingår följaktligen livsmedelskostnader för lunchen med 40 % av 2 490 kr fördelat på 30 dagar/månad (i genomsnitt), det blir avrundat 33 kr per måltid.

Detta innebär att vid matdistribution eller lunch på dagverksamhet görs ett tillägg till minimibeloppet med mellanskillnaden mellan de 33 kr per lunch som ingår i minimibeloppet och den faktiska kostnaden för t.ex. matdistribution som 2020 är 62 kr per portion (62-33 = 29). Det vill säga en ökning av minimibeloppet med 29 kr för varje portion som levereras under månaden.

På samma sätt ökas minimibeloppet vid helkost i särskilt boende. Den del som ingår i minimibeloppet är ett genomsnitt för kost för 61 år och äldre, 2 490 kr/månad. 2020 är avgiften för helkost i särskilt boende 3900 kr per månad. Ökningen av förbehållsbeloppet blir således (3 900 kr – 2 490 kr) 1 410 kr/månad.

6.5 Individuell prövning av minimibeloppet

Lagen anger att kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det minimibelopp som anges ovan. Minimibeloppet avser schabloniserade normalkostnader och inte enskildas faktiska behov. Detta innebär att det ska finnas utrymme för ökning av minimibeloppen i samband med prövning av merkostnader är det kostnader som är varaktiga och i storleksordningen 200-300 kr per månad som man ska ta hänsyn till. Detta innebär att tillfälligt ökade kostnader inte kan anses vara skäl till höjning av minimibeloppet. Den enskilde ska själv ansöka om individuell prövning som ställs till avgiftshandläggaren.

Exempel på kostnader som kan ge ett individuellt högre minimibelopp:

Försörjningsskyldighet för barn (till den 1/7 det år barnet fyller 21 år):

Brukare som har försörjningsskyldigheter mot barn får förhöjt minimibelopp. För barn som bor tillsammans med brukare bör skäliga kostnader fastställas för barnen med utgångspunkt i Konsumentverkets beräkning av skäliga kostnader. Barnbeloppet bör delas lika mellan föräldrarna. För barn som inte bor tillsammans med brukare är det vanligen det fastställda underhållsstödet som utgör merkostnaden. Därtill kan komma kostnader för umgänge, men i detta fall ska umgänget vara regelbundet återkommande. (Se punkt 4.5)

Arbetsresor för brukare med behov av resor till och från arbetet bör en ökning av förbehållsbeloppet göras motsvarande de kostnader man har för sitt behov av arbetsresor. Kostnaden för resor med bil bör begränsas till samma belopp som gäller vid avdrag för resor i självdeklarationen det vill säga för 2020 motsvarande 18,50 kronor per mil och vid resor med allmänna kommunikationer till den faktiska kostnaden för månadskort etc.

Kostnader för god man/förvaltare. Det arvode inklusive sociala avgifter, som en brukare betalar förordnad god man/förvaltare ska utgöra grund för ökning av minimibeloppet.

Övriga kostnader: Utöver de ovan uppräknade situationerna kan den enskilde omsorgstagaren anse sig ha behov av en ökning av minimibeloppet utifrån sin specifika situation. I dessa fall måste en noggrann individuell bedömning göras för att rätt minimibelopp ska kunna fastställas. En bedömning måste göras utifrån varaktigheten i behovet och en bedömning av om kostnaderna är skäliga utifrån skälig levnadsnivå samt i förhållande till eventuell handikappersättning eller andra utgående bidrag eller ersättningar.

6.6 Minskning av minimibeloppet

En minskning av minibeloppen får ske om brukaren inte har en kostnad som minimibeloppet ska täcka. Exempel på detta kan vara att:

- Kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst/omvårdnad och service eller dagverksamhet.
- Kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende.
- Tillhandahålls kostnadsfritt.

Den vanligaste situationen som detta avser är för boende i vård- och omsorgsboende där kostnader för säng, sängutrustning, handdukar, trygghetslarm samt elkostnaden ingår. Som en grund för hur stora avdrag som kan göras på minimibeloppet vid vård- och omsorgsboende har använts de belopp, som finns angivna i Konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader för år 2020 för enpersonshushåll samt Pensionsmyndighetens schablon för elkostnad.

Förbrukningsvaror, ensamboende	130 kr per månad för 2020
40 % av beloppet för hemutrustning (40 % av 590 kr)	236 kr per månad för 2020
Pensionsmyndighetens beräkning av hushållsel - schablon för 2020 är 5,07 kr per m ² och månad. Beräknat på en genomsnittlig yta på 50 kvm blir det	254 kr per månad för 2020
Trygghetslarm enligt fastställd taxa	250 kr per månad för 2020
Summa	870 kr per månad för 2020

7. Bostadskostnader

Bostadskostnader beräknas enligt de riktlinjer som Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten använder vid beräkning av bostadstillägg för pensionärer och bostadstillägg för barnfamiljer. Detta innebär att i de fall en brukare har bostadstillägg behöver socialnämnden inte göra någon självständig uträkning av boendekostnaden utan kan använda den uträkning, som hämtas från Försäkringskassan/ Pensionsmyndigheten.

Det finns ingen laglig grund för att begränsa bostadskostnaden storlek. Hyresavi och/eller hyreskontrakt ska kunna uppvisas.

7.1 Hyreslägenhet

Den faktiska boendekostnaden för en hyreslägenhet omfattar bruttohyra inklusive uppvärmning och andra obligatoriska avgifter. Om hyreskostnaden består av enbart kallhyra ska Försäkringskassan/Pensionsmyndighetens schabloniserade belopp avseende uppvärmning, vatten och sophämtning ligga till grund för beräkningen av hyreskostnaden. Hyra för garage och bilplats samt kabelavgift ingår inte i bostadskostnaden.

7.2 Egen fastighet

I bostadskostnaden ingår:

- Räntekostnader
- Uppvärmning (inte hushållsel, som ingår i minimibeloppet)
- Konsumtionsavgift (vatten/sophämtning)
- Ev. tomträttsavgäld
- Fastighetsskatt

* OBS - Amortering och underhåll av fastigheten räknas inte som en del av boendekostnaden.

* I det fall en brukare bor kvar i ett hus som övertagits av anhöriga räknas den faktiska hyran alternativt om ingen hyra erläggs – de utgifter brukaren har för driftskostnader. Pensionsmyndighetens schabloner för bostadsuppvärmning används.

7.3 Bostadsrätt

När man bestämmer den faktiska boendekostnaden för en bostadsrättslägenhet bör hänsyn tas även till ränteutgifter i övrigt räknas som vid hyreslägenheter. Amortering och underhåll av bostadsrätt räknas inte som en del av boendekostnaden.

7.4 Dubbla boendekostnader

Vid flyttning till ett vård- och omsorgsboende kan det bli dubbla hyreskostnader (gamla bostaden + nya vård- och omsorgsboendet). En dubbel kostnad för boende kan kommunen ta hänsyn till vid beräkning av minimibeloppet under maximalt tre månader i de fall omsorgstagaren inte har egna medel (bankmedel, aktier och fonder) motsvarande ett basbelopp. Under dessa tre månader bör en avyttring av bostaden ske.

7.5 Delat boende i vård- och omsorgsboende eller annat särskilt boende

Avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger basbeloppet. För år 2020 motsvarar det 2 183 kr per månad. Här avses rum som delas av två eller flera personer som inte är gifta, sambo eller har annan samhörighet.

8. Beräkning av avgift och avgiftsunderlag

Beräkning av avgift avser kronor per månad och går till på följande sätt:

A. Brutto inkomst + kapitalinkomst	+
B. Skatt	-
C. Hyra	-
D. Bostadstillägg/Äldreförsörjningsstöd	+
E. Minimibelopp (ex. ensamboende över 61 år)	- 5 339 kr
F. <u>Ev. individuellt tillägg/avdrag på minimibelopp</u>	+ - _____
G. Avgiftsutrymme	Summa

A. Den inkomst som brukaren kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad. Det gäller alla aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen, såsom:

- Pensioner från Pensionsmyndigheten.
- AFA, Folksam, AMF m.m. övriga tjänstepensioner, privata pensionsförsäkringar, utlandspensioner.
- Livräntor (skattepliktig och/eller ej skattepliktig).
- Inkomst av tjänst, näringsverksamhet (aktiv och/eller passiv).
- Inkomst av kapital, ränteinkomster, schablonintäkter, utdelningar och realisationsvinster.
- Sjuk- och aktivitetsersättning.

B. Skatt enligt aktuell skattetabell dras ifrån bruttoinkomsten ovan. Även kyrkoavgiften räknas som skatt. Flera samfund har direktavdrag på skatten. I annat fall måste uppgifter på avdrag lämnas in.

C. Den faktiska boendekostnaden dras av i avgiftsberäkningen. Beräkning av boendekostnad, se under punkt 8, ovan.

D. Från hyran dras eventuellt bostadstillägg bort (bostadstillägg för pensionärer, särskilt bostadstillägg för pensionärer eller bostadsbidrag för barnfamiljer).

E. Minimibelopp, se ovan punkter 6.2, 6.3 och 6.5.

F. Eventuellt individuellt tillägg eller avdrag på minimibeloppet, se ovan punkt 6.4 och 6.6.

G. Avgiftsutrymme är det belopp som blir kvar när hyran är betald och pengar för skäliga levnadskostnader är undantagna. Från detta avgiftsutrymme tar kommunen ut avgift för de insatser som personen får från äldre- och handikappomsorgen.

Högsta avgiften som kommunen får ta ut år 2020 motsvarar 2 125 kr (ordinärt boende och vård- och omsorgsboende) per person. Det är detta som kallas högkostnadsskydd (se punkt 6).

Om avgiftsutrymmet är 0 kr eller negativt tas ingen avgift ut.

Ett negativt avgiftsutrymme kan uppkomma när någon inte har bostadstillägg. Personen kanske inte sökt bostadstillägg eller har fått avslag eller nedsatt bostadstillägg p.g.a. förmögenhet. Ett negativt avgiftsutrymme kan också bero på låga inkomster eller hög hyra. Socialförvaltningen ersätter inte ett negativt avgiftsutrymme men det kan i vissa fall vara motiverat att söka ekonomiskt bistånd, om ekonomin är ansträngd.

OBS: Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlaget.**Avgiftsberäkningen för sammanboende makar – där båda har hemtjänst/omvårdnad och service.**

Avgiften beräknas för var och en av makarna. I de fall det är till fördel för den enskilde kan Socialnämnden besluta att makarnas inkomst läggs samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Detsamma gäller för sambo och registrerade partner.

Avgiftsberäkningen för sammanboende – där den ena har hemtjänst/omvårdnad och service.

Inkomstsuppgifter tas in endast för den som har hemtjänst/omvårdnad och service.

Avgiftsberäkning för sammanboende där den ena flyttar in på vård- och omsorgsboende och den andre bor kvar i hemmet, utan insatser.

I de fall när den som bor kvar i hemmet får en ansträngd ekonomi kan efter ansökan, avgiftsberäkning ske så att båda inkomsterna läggs ihop och delas på hälften. Finns det egna medel (bankmedel, aktier, fonder) överstigande ett basbelopp ska detta användas innan jämkning utförs. Den som bor kvar i hemmet har även möjlighet att ansöka hos Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten om pension och bostadsbidrag/bostadstillägg som ensamstående.

9. Frånvaro som ger avdrag på avgifter

9.1 Vård- och omsorgsboende

Matkostnader: Vid frånvaro från vård- och omsorgsboende görs avdrag från andra dagen för matavgiften med 1/30 av månadskostnaden per helt dygn. Frånvaron ska anmälas senast tre dagar i förväg. Avdrag görs inte för enstaka måltider.

Omvårdnad och service: Vid frånvaro från vård- och omsorgsboende görs avdrag från andra dagen för omvårdnad och service med 1/30 per helt dygn. Frånvaron ska anmälas senast tre dagar i förväg. Avdrag görs inte för del av dag.

Hyra: Kostnad för hyra kvarstår även under frånvaro från vård- och omsorgsboende.

Vid sjukhusvistelse görs avdrag för både mat och omvårdnad- och serviceavgift från inskrivningsdagen.

Dagverksamhet: Vid frånvaro från vård- och omsorgsboende för deltagande i dagverksamhet och där man betalar för lunch görs avdrag med för närvarande 62 kr per frånvarodag.

I ett enskilt fall, där personen vistas i vård- och omsorgsboende eller på korttidsplats, kan enhetschef besluta om avdrag för lunch i samband med exempelvis regelbundna ordinerade hälso- och sjukvårdsinsatser.

9.2 Ordinärt boende

Hemtjänstavgifter: Den som önskar avstå sin hemtjänst ska avboka den 24 timmar i förväg till hemtjänstpersonalen, så att personalgruppen kan planera om sitt arbete. Avgift debiteras för hemtjänst som inte avbokats i tid.

Matkostnader: Av- och ombokning av matdistribution ska göras till det kök som levererar maten senast klockan 12.00 dagen innan leverans. Avgift debiteras för den matportion som inte avbokas i tid.

Sjukhusvistelse: Ingen hemtjänstavgift tas ut under sjukhusvistelse.

10. Omräkning och rättelser av avgiftsbeslut

När socialnämnden får uppgifter om ändrade förhållanden fattas ett nytt avgiftsbeslut (SoL 8 kap. 9§). Förändringar i biståndsbeslut bevakas av avgiftshandläggaren.

Vid ändringar i den ekonomiska situationen är den enskilde skyldig att själv informera om sådant som kan påverka beräkningen av avgiften. En ändrad avgift ska gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändringen uppkom. Om de ändrade förhållandena avser hel månad ska ändring av avgiften göras från och med den månad ändringen inträffade.

Ändrade förhållanden som ska anmälas kan vara:

- Varaktigt förändrade förhållanden, till exempel om ena partnern flyttar eller avlider.
- Väsentligt ändrad inkomst.
- Flyttning och förändrad hyra.
- Reavinster efter t.ex. fastighetsförsäljning, aktieförsäljning m.m.

Nya inkomstuppgifter begärs in en gång om året och i samband med detta görs en omräkning av avgifterna. I de fall en brukare eller dess företrädare inte besvarar inkomstförfrågan, trots påminnelse, tas avgift ut enligt högkostnadsskyddet, för 2020 i ordinärt boende 2 125 kr och för vård- och omsorgsboende 2 125 kr per månad.

Nya minimibelopp och högkostnadsskydd fastställs av socialstyrelsen och gäller från 1 januari årligen. Socialnämnden får ändra avgifter som beror på dessa förändringar utan att meddela den enskilde. I Gislaveds kommun sker den årliga omräkningen 1 mars.

Rättelse av avgift kan göras av avgiftshandläggaren både till fördel och till nackdel för den enskilde retroaktivt i högst tre månader. Rättelse som sträcker sig längre än tre månader kan endast godkännas av enhetschefen på Enheten för bistånd.

11. Beslut och överklagan

Beslutet kan överklagas, se besvärshänvisning.

Ytterligare upplysningar lämnas av Kontaktcenter på telefon 0371-810 00.